

Una mirada a Cuba de Reus estant

Tsunamis García comparteix les seves vivències i comenta la situació actual del país comunista

Tsunamis García, a la plaça de Prim de Reus | Alba Cartanyà

Nascuda l'any 1971 en una família "molt comunista", la meitat dels membres militars, i l'altra meitat metges, **Tsunamis García** va abandonar **Cuba** quan era jove i es va instal·lar a Catalunya. "Jo era diferent; sabia que aquella no era l'única manera de viure", recorda, i afegeix: "No entenia per què tanta uniformitat... Tothom era igual, però igual de pobre".

A mitjans d'aquest mes de juliol, milers de persones van sortir als carrers de Cuba per protestar contra la gestió econòmica, l'escassetat de medicaments i d'alimentació, les restriccions a la llibertat d'expressió i la resposta davant la pandèmia (Amnistia Internacional, 2021). La Tsunamis, veïna de Reus, comparteix amb **Reusdigital.cat** les seves vivències i les seves sensacions davant de la situació actual: "**Ha arribat una generació, la joventut, que no s'ha criat amb la revolució, ni amb les idees de Fidel Castro, i que reclama progrés per tenir un futur**", assenyala.

La dissidència

Dels seus anys de joventut, la Tsunamis en recorda els dubtes i les contradiccions constants. Es preguntava com podia ser que, tot i la suposada igualtat, ella i els seus companys visquessin de manera tan diferent: "La meua família era acomodada, perquè formava part de govern, però les meves amistats no tenien res, eren pobres", recorda, i continua: "Jo li robava coses a la meua mare, com ara llaunes de carn russa, perquè els meus amics poguessin menjar".

El seu esperit crític amb tot el que veia i vivia, la va portar a rebutjar el sistema on havia crescut. En contra de la majoria social del país, i de la seva pròpia família, va formar part de la dissidència i

va ser detinguda dues vegades. Finalment, amb 25 anys va fer les maletes i va venir cap aquí.

"Jo sabia que volia fugir d'allò. Tenia un fill de 5 anys i no estava disposada que fes el servei militar (encara obligatori) i altres coses estipulades que jo no volia per a ell", relata. Posa èmfasi en el fet que molta gent es pensa que coneix el país, però que és molt diferent "anar-hi de visita que viure-hi".

Una dictadura encoberta

En aquesta línia, confessa que es posa una mica nerviosa quan la gent defensa el comunisme: "Des d'aquí és molt fàcil fer-ho, no hi ha repressió, pots parlar tranquil·lament, no t'empresonaran ni et mataran... Jo els dic que vagin cap allà i ho visquin. És una dictadura encoberta", subratlla.

Assenyala que Cuba sembla "un altre món" i que basa tota la seva economia en el turisme. "A Espanya li convé que tot continuï igual, perquè la majoria d'inversionistes d'allà són espanyols, i gran part, catalans", constata.

Reconeix que el sistema comunista cubà, al llarg dels seus 62 anys d'implantació, ha patit les conseqüències de la geopolítica mundial, i dels interessos d'altres països, com l'actual bloqueig que manté els Estats Units amb el país, però insisteix que no tot és culpa d'això, que també hi ha "carències internes".

Les mancances del sistema

"Allà tot se sap, hi ha ulls per totes bandes", assegura. A més a més, "no es respecta la diferència", ja que no es pot pensar d'altres maneres fora del corrent oficial, i per això la ciutadania té "molta por" de queixar-se. De fet, no existeix la premsa estrangera, lamenta la Tsunamis, i tampoc hi ha gaires telèfons mòbils. "Saps qui gaudeix de connexió a internet a casa seva?", pregunta, i contesta: "Qui té un familiar fora que li recarrega el servei".

Per altra banda, la Tsunamis vol desmuntar la idea, molt estesa, que Cuba ofereix educació gratuïta i que per això "tothom té carreres": "No és cert, també hi ha analfabetisme". A més a més, relata que després d'estudiar és obligatori fer dos anys de treball social: "Per la persona cubana que està ennuvolada, sembla que l'ensenyament no tingui cap cost, però sí que en té; el pagues quan acabes d'estudiar", diu. A més a més, tampoc ho tenen fàcil per emigrar: "Si un professional decideix marxar de l'illa, rep un càstig de cinc anys sense poder tornar", confirma.

L'arribada de la pandèmia

L'impacte de la pandèmia ha estat "horrible", segons la Tsunamis. Reivindica que Cuba és "una potència mèdica", ja que els seus sanitaris estan molt valorats arreu del món, però que no disposa d'estructures ni de mitjans suficients per proporcionar una atenció adequada a la població.

Tot i que el país ha elaborat un parell de vacunes de producció pròpia, "les estan exportant en comptes d'utilitzar-les en benefici de la seva ciutadania", es queixa Tsunamis. D'aquesta manera, la covid-19 ha accentuat les mancances que, d'alguna manera, sempre han estat inherents al sistema.

Més enllà de figures

La mare de la Tsunamis es dedicava a la política i era dirigent del Partit Comunista de Cuba (PCC); per això, ella recorda haver vist Fidel Castro un parell de vegades: "Era un home que veritablement imposava, alt i gran", apunta. Durant el seu mandat, reconeix que el país semblava que anava millor: "Realment era el mateix que ara, però lluià més perquè la seva figura ho tapava tot", indica. Quan Castro va morir, "tot va sortir a la llum". I des de llavors, ni Raul Castro ni Díaz-Canel ho han pogut sostenir, i ha estat impossible "vestir la dictadura", assegura.

La Tsunamis té esperances en el descontentament que just comença a treure el cap, tot i que lamenta: "Si aquesta generació que s'alça ara no resisteix, tornarem al mateix". Explica que ella porta anys, des que viu aquí, enviant material, medicines i menjar a la seva família: "Però què fem, amb això? Res! Perquè aquest problema el té tot un poble sencer". Està convençuda que s'ha de produir "un canvi" a l'illa, que passa inevitablement per "destruir el sistema".

Conviccions profundes

Amb la perspectiva dels anys que han passat, la Tsunamis encara se sent "la rebel, l'ovella negra" de la família. Explica que, tot i que la seva mare porta ja anys vivint aquí a Reus, "encara continua engegada en molts aspectes" i segueix defensant el sistema comunista del seu país. És difícil trobar-hi una explicació, opina: "Potser és perquè són conviccions que porta tan a dins... i també per respecte a uns principis que sempre han format part d'ella, de la seva família, i costa renunciar-hi", raona.

Lamentablement, hi ha molta polarització en els posicionaments (a favor o en contra del règim). Això passa aquí, però sobretot allà: "Si els cubans surten a protestar, es troben que a l'exèrcit hi ha els seus pares, o els seus germans... Per això, sempre hem volgut lluitar per la via pacífica". Tot i el desig, és conscient que "és difícil que d'aquesta manera hi hagi un canvi real".

Al contrari del que ha passat amb altres protestes que han anat sorgint arreu del món, els manifestants de Cuba no han rebut gran atenció mediàtica. A això se li suma la invisibilització de concentracions que han tingut lloc aquí, com a Barcelona i a Tarragona: "Hem sortit als carrers i no ens hem sentit recolzats", confessa la Tsunamis. Nota que d'altres països se'n parla més, però que Cuba sempre ha estat, d'alguna manera, silenciada.

També considera que a nivell polític no hi ha hagut un posicionament clar, i troba "una falta de respecte a la ciutadania" que el president espanyol, Pedro Sánchez, afirmi que "Cuba és una democràcia".

Preguntada pel sistema polític del seu país, la Tsunamis opina: "Per a mi, el socialisme encara pot fer alguna cosa... però el comunisme no funciona enlloc", conclou, i afegeix: "És un model que no funciona perquè no és progressista, s'estanca. I això és incompatible amb un món que camina molt de pressa".